

GELEGENHEIDSZEGELS 1956 EUROPESE SAMENWERKING

VOORSTELLING

Een constructie, waarvan de stenen van de gevel worden gevormd door de letters van het woord EUROPA. Op de achtergrond een vlag met een gedeelte van de beginletter E. Het geheel symboliseert het bouwwerk van het nieuwe Europa.

ONTWERP

Op postaal gebied ontstond de gedachte tot nauwere samenwerking in Europees verband. Een ondercommissie van de zes samenwerkende PTT's kwam in september 1955 met een uitgewerkt postzegelvoorstel. Gedacht werd aan één gemeenschappelijk ontwerp, te kiezen uit door elk van de zes landen in te zenden ontwerpen, te gebruiken voor een of meer postzegels zonder toeslag.

De eerste uitgifte zou in 1956 kunnen plaatsvinden. De zes landen zijn België, Nederland, Luxemburg, Frankrijk, Italië en de Bondsrepubliek Duitsland.

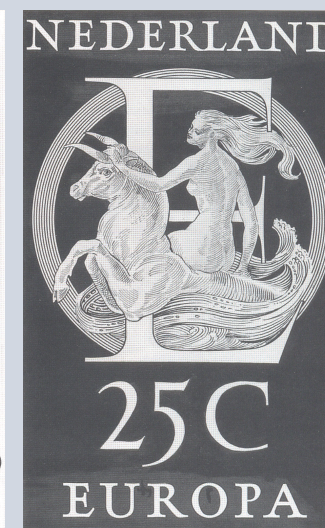
A

B

C

De Nederlandse PTT besloot drie kunstenaars (Draijer, Escher en Hartz) ontwerpen te laten maken, op 30 januari 1956 kregen zij daartoe opdracht. Op 3 maart 1956 waren vijf ontwerpen gereed, één van Escher (A) en twee van Draijer (B) en Hartz (C).

Ontwerp van M.C. Escher

Als toelichting op de inzending naar de Parijse jury werd dit ontwerp als volgt verklaard:

Het licht uitstralende van het woord Europa symboliseert de pogingen van de zes Europese landen om een eenheid te scheppen. In de vorm van lichtgevende golven stralen de gedachte van eenheid en de hoop dat de andere landen van Europa en van de gehele wereld deel zullen nemen aan deze pogingen, van deze landen uit.

Ontwerp van R. J. Draijer

Het eerste ontwerp van Draijer toont een figuur, die Europa symboliseert, die als een fakkel de vlaggen van de zes landen in de hand houdt. Het op zijn schouders gezeten kind heeft een vlaggetje met twaalf sterren (de nieuwe vlag van Europa) in de hand.

Ontwerp van R. J. Draijer

Het tweede ontwerp van Draijer toont het oude Europa met het nieuwe schild. Het schild, waarop het embleem van de vlag van Europa is afgebeeld, beschermt beschaving en industrie.

E
U
R
O
P
A
1
9
5
6

Ontwerp van S.L. Hartz

Typografisch ontwerp van Hartz voor de Europazegels 1956. De initialen F.E. betekenen Fédération Européenne.

Dit is zijn eerste ontwerp.

E U R O P A 1 9 5 6

Ontwerp van S.L. Hartz

Het tweede ontwerp Hartz voor de Europazegels. De verklaring voor de jury luidde: De schaking van Europa door Zeus, die zich in een stier heeft veranderd en haar naar Kreta voert.

Europa is de dochter van koning Agenor van Phoenicië en de zuster van Cadmus. Op Kreta schonk zij Zeus de zonen Minos, Rhodamantos en Sarpedon.

Sporen van de mythe van Europa worden in verschillende streken van Griekenland gevonden.

Twee buitenlandse studies

Rechts een Belgische studie van een onbekende kunstenaar.

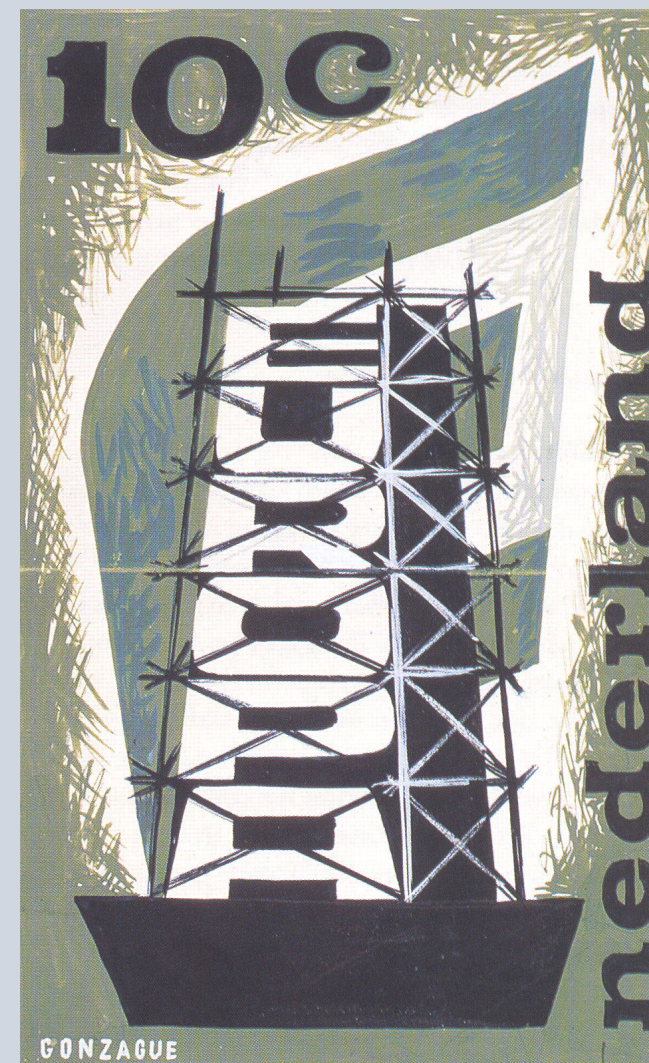
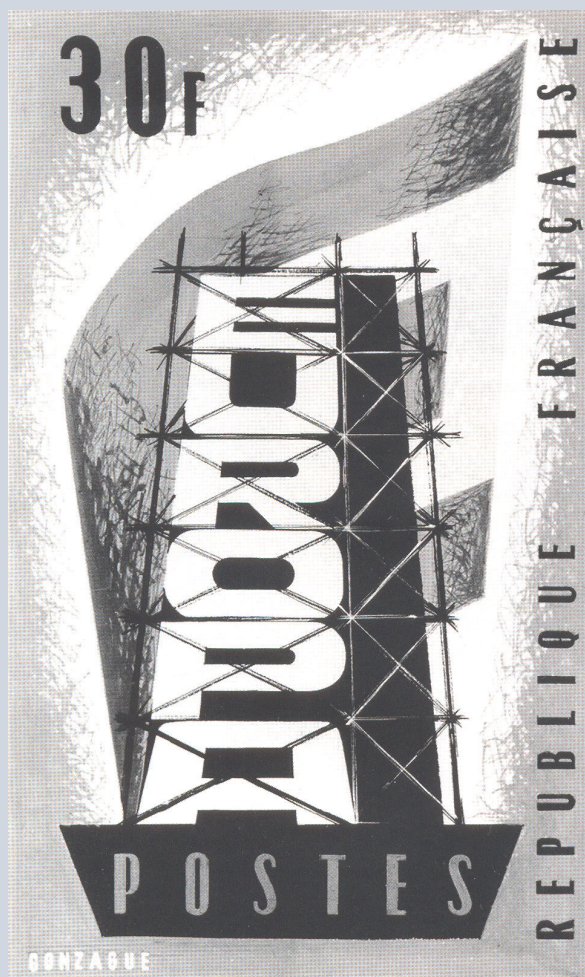
Onder een studie van de Duitser Kurt Kranz.

Het winnende ontwerp

Het ontwerp van de Franse postambtenaar Daniel Gonzague werd gekozen voor de Europazegels van 1956.

Van het winnende ontwerp was voor de Nederlandse PTT een zwart-wit opname het uitgangspunt.

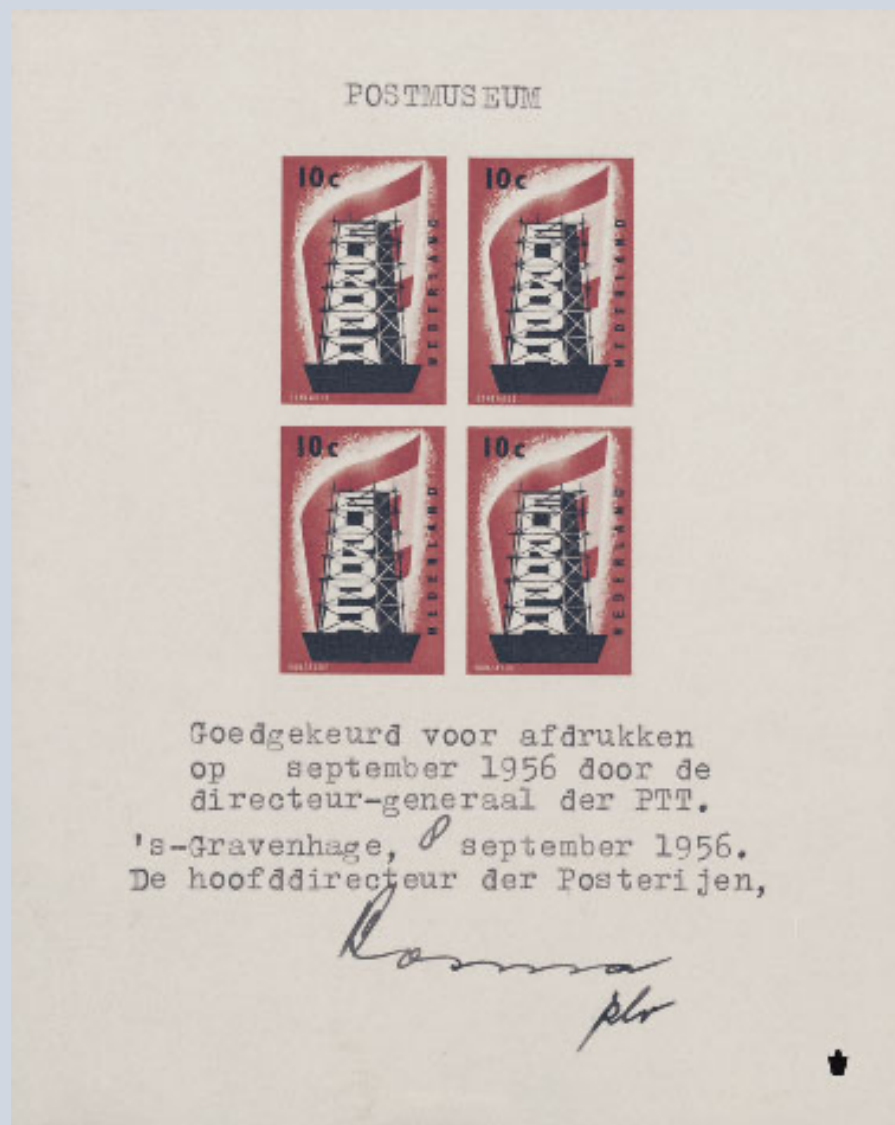

Eerste uitwerking van het Gonzague-ontwerp door Ben Duyvelshoff.

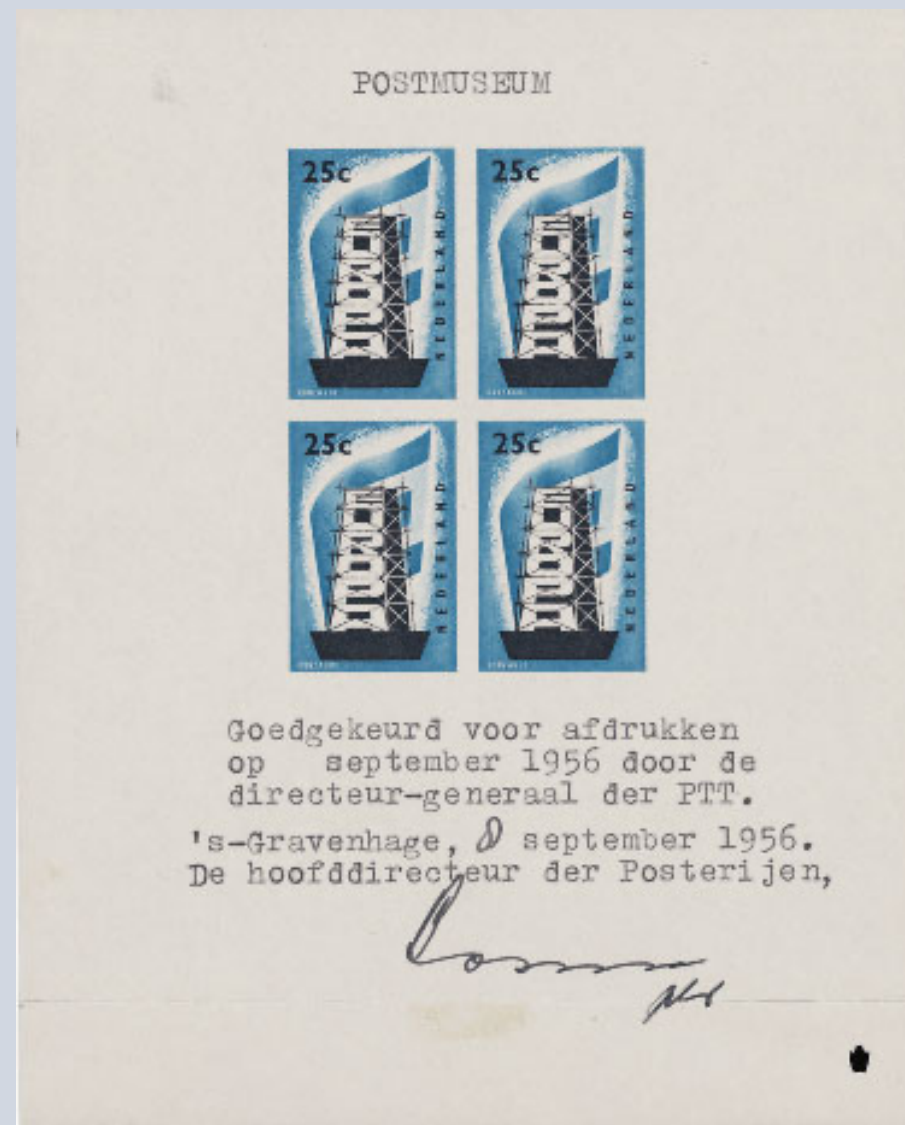
Opmerkelijk is dat de naam van de ontwerper, geheel tegen de Nederlandse traditie, linksonder in de zegel is opgenomen. Het komt dan ook alleen voor bij de Europazegels van 1956, 1958, 1960 en 1961, die immers in meerdere landen verschenen. In sommige Europese landen is het vermelden van de naam van de ontwerper wel gebruikelijk.

GOEDGEKEURDE EUROP AZEGELS VOOR NEDERLAND

MUSCOM inv. nr. 62218

MUSCOM inv. nr. 62219

Aankondiging van de Nederlandse zegels in de Duitse taal.

Voorzijde 1.

E Im Rahmen der Bestrebungen nach einem Vereinigten Europa werden die sechs Länder der Europäischen Kohlen- und Stahlgemeinschaft als Symbol engerer Zusammenarbeit am 15. September eine Europa-Briefmarke herausgegeben.

Diese Marke wird in allen sechs Ländern dieselbe Darstellung zeigen und zwar nach dem Entwurf des französischen PTT-Beamten Gonzague, der das internationale Preisausschreiben zur Erlangung eines solchen Entwurfes gewann.

Die „Europäische Zusammenarbeit im Werden“ ist symbolisch dargestellt durch den Aufbau der Buchstaben des Wortes EUROPA, die auf diese Weise einen massiven, von einem Gerüst umgebenen Bau bilden. Der Hintergrund zeigt die „Flagge Europas“ mit einem Fragment des E.

Blad 2.

Achterzijde 4.

▲ Preis per Satz: fl 0.35 (Niederl. Währung)
Erhältlich beim Philatelistischen Dienst der niederländischen PTT, Den Haag.

Zahlungsbedingungen
Die in diesem Werbeblatt genannten Marken können vom Philatelistischen Dienst der Niederl. PTT, Haag, gegen Nominalwert zuzüglich Versandspesen geliefert werden.

Gemäsz den niederländischen Devisenverordnungen kann Bezahlung der in diesem Prospekt genannten Briefmarken auf folgende Weise stattfinden:

- Barzahlung mit deutschen Banknoten;
- Einzahlung in eine deutsche Bank behufs der Nederlandsche Handel Maatschappij, Haag, zu Gunsten des Philatelistischen Dienstes, Haag;
- durch Postanweisung.

In den Niederlanden wird die Marke in den Werten 10 und 25 Cent (ohne Zuschlag) herausgegeben. Für beide Werte ist die Farbe der Hauptdarstellung, des Wortes „Niederland“ und der Wertziffer dunkelgrau. Auf der 10 Cent-Marke ist der Hintergrund braunrot und bei der 25 Cent-Marke hellblau.

Die Marken wurden bei Joh. Enschedé & Söhne, Grafische Kunstanstalt A.G. zu Haarlem in Kupfertiefdruck gedruckt.

Größe der Marke 25 x 36 mm
Bildrechteck: 22 x 33 mm
Zählung: 12 3/4 : 13 3/4.

Die niederländischen Europamarken werden vom 15. September - 14. November 1956 an den Postämtern erhältlich sein und bis zum 31. Dezember 1957 gültig bleiben.

Blad 3. 12

E
U
R
O
P
A
1
9
5
6

Frankrijk

Behalve Italië, die voor een eigen ontwerp koos, gebruikte de overige aangesloten landen van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS), het ontwerp van de Fransman Gonzague.

Duitsland

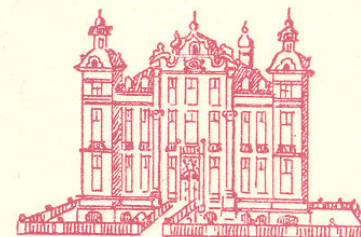
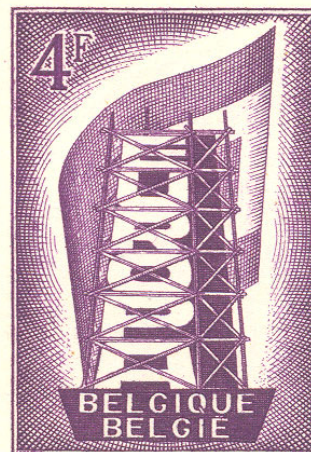
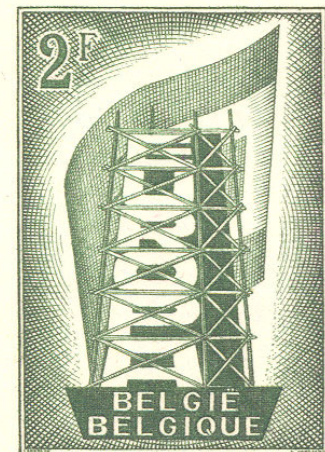
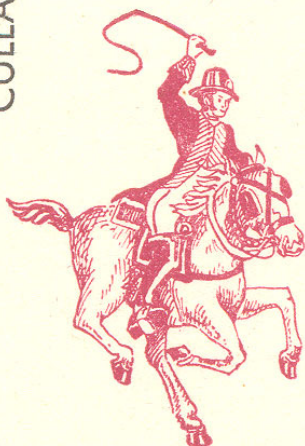
De zegelgrootte van de Franse zegel is verschillend 24 x 41 (15 F) en 27 x 41 mm (30 F), de twee Duitse zegels zijn 26 x 44 mm.

De Nederlandse zegels zijn 25 x 36 mm groot.

Op deze kaart zijn de twee Belgische zegels afgebeeld.

CULLA DELLE POSTE EUROPEE

WIEGE DER EUROPAISCHEN POST

ADMINISTRATION DES POSTES DE BELGIQUE
CHATEAU DE BEAULIEU
BERCEAU DES POSTES EUROPEENNES

KASTEEL VAN BEAULIEU
BAKERMAT VAN DE EUROPESE POSTERIJEN
BESTUUR DER BELGISCHE POSTERIJEN

Anti propaganda voor een Europese samenwerking.

De voormalige Oostbloklanden waren fel tegen een Europese samenwerking. Roemenië uitte dit o.a. door zegels (semi-postzegels) uit te geven maar dan met een steiger die gebroken is. ***Dus instabiel.***

Wie of wat is Fournier, Vitoria?

Wie of wat is Fournier, Vitoria? Hier volgt het antwoord.

Heraclio Fournier, speelkaarten maker richtte in 1868 een firma op in Vitoria, Spanje. Hij overleed in 1916. Tegenwoordig is de oorspronkelijke firma een deel van de Jarden Corporation (USA).

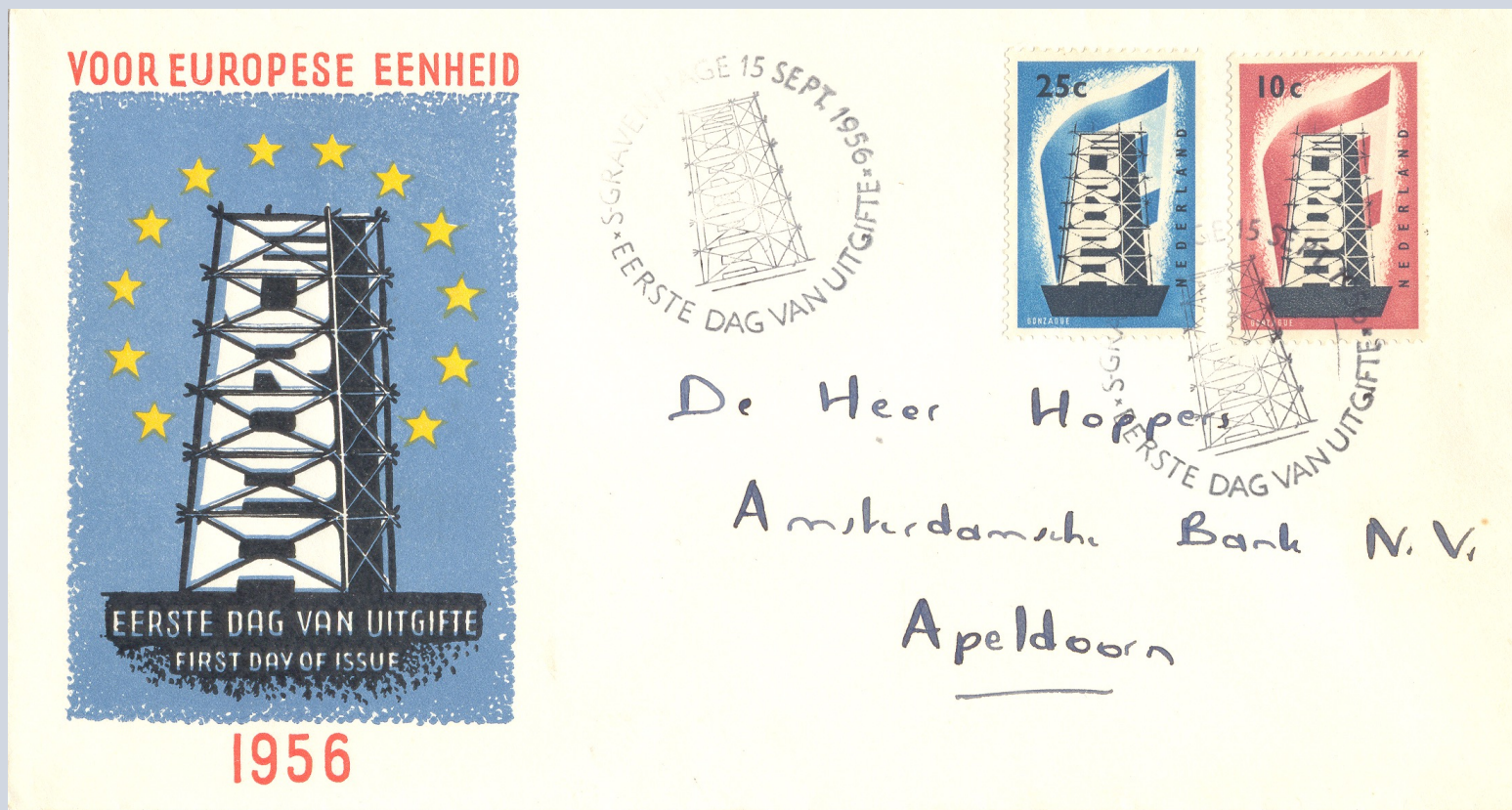
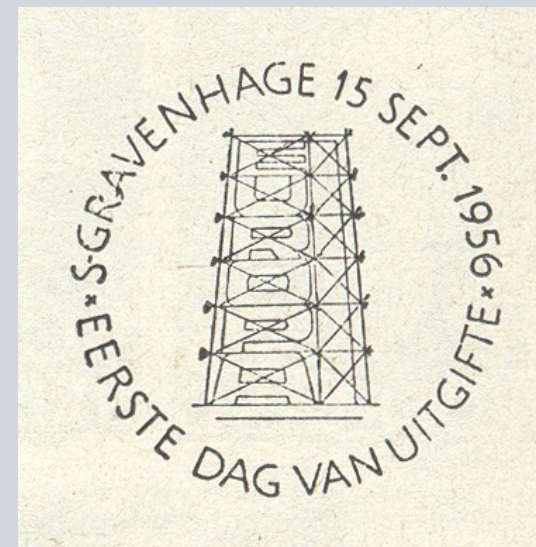
Zie ook www.nhfournier.es

Deze Heraclio Fournier had niets te maken met de Roemeense vervaardiging en evenmin met zijn naam genoot François Fournier, (1846-1917) de bekende postzegelvervalser.

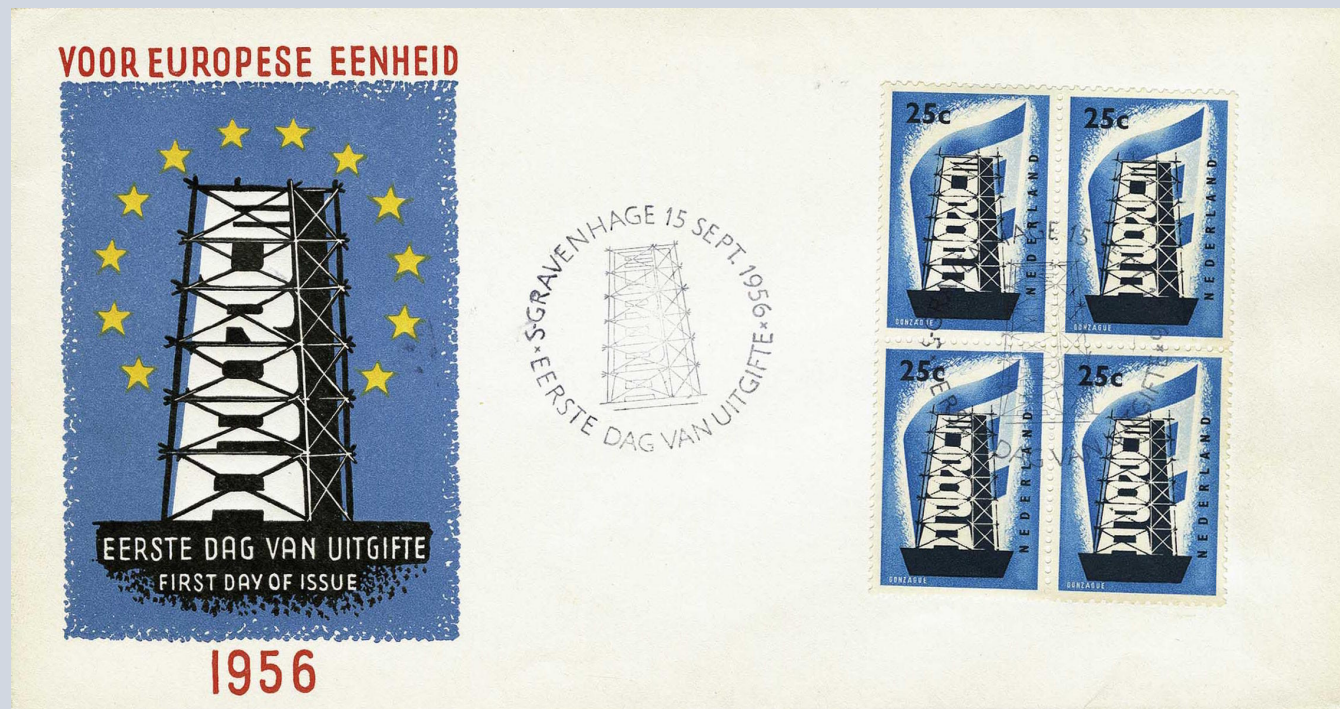
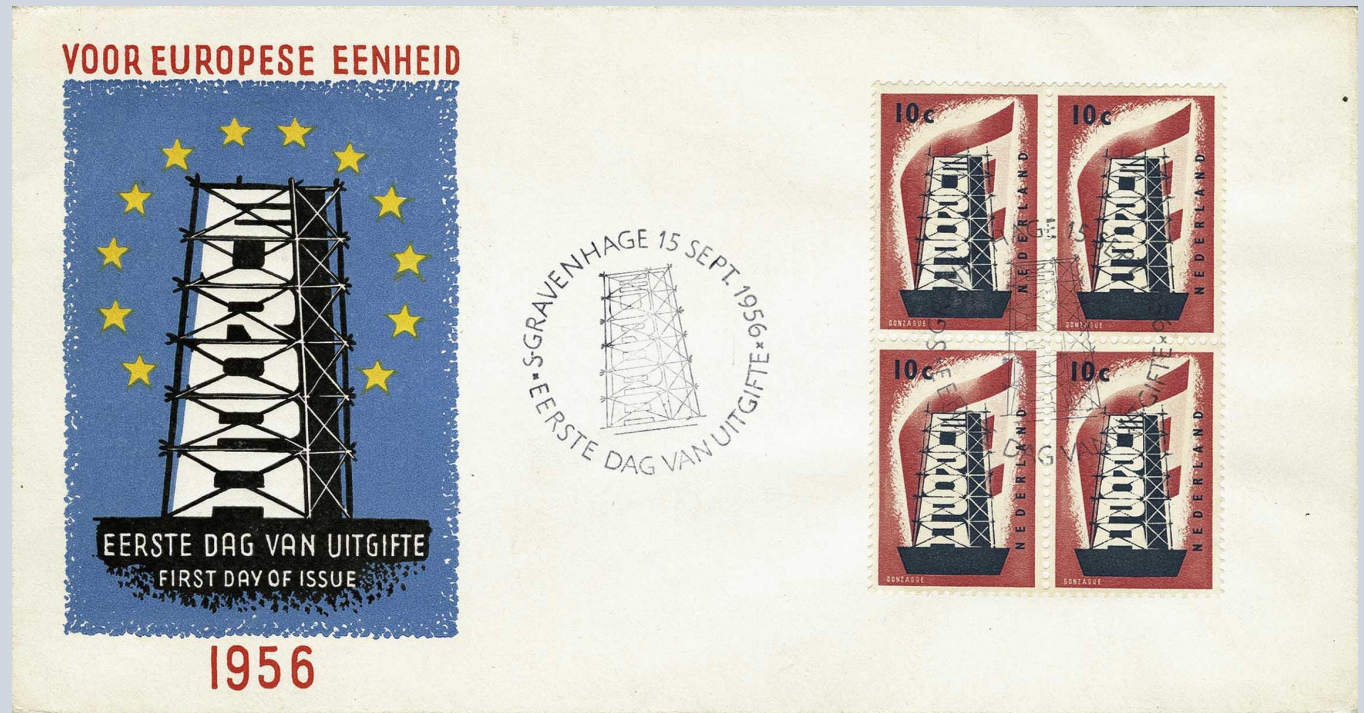
GEBRUIKSGESCHIEDENIS

De zegels waren van 15 september tot en met 14 november 1956 verkrijgbaar. Indien de zegels op 15 november nog niet waren uitverkocht kon de verkoop worden voortgezet tot en met 14 december 1956.

De geldigheid eindigde 31 december 1957.

E
U
R
O
P
A
1
9
5
6

First Day Covers, niet beschreven, elk met 4 zegels.

Twee brieven, verzonden in november 1956, resp. op de 20^e naar Wageningen en de 27^e naar Rotterdam.

Het brieftarief was 10 cent.

Beide brieven zijn door de stempelmachines voorzien met de reclamevlagstempel **KOOP THANS DE POSTZEGEL VOOR HET KIND.**

6 oktober
Beste Willem
Kartelijk Gefeliciseerd met
je verjaardag: nog velen
gezonde jaren met vrouwen en kinderen
Het is zeer jammer dat ik
zelf niet kan komen.
Ik hoop dat Charlie van den
weest nog eens kan komen
daar ik ze graag eens zou
willen spreken. Verder
velen groeten en een
prettiger dag. Mae

ROTTERDAM C.S.
8 X 0
1956

W. M. Vermeer

Chonnikedam plein
32
Den Haag

Briefkaart (beschreven op zaterdag de 6^e), verzonden van Rotterdam C.S. naar 's-Gravenhage, op 8-10-1956.

Het briefkaarttarief was slechts 7 cent. Dus 3 cent te veel.

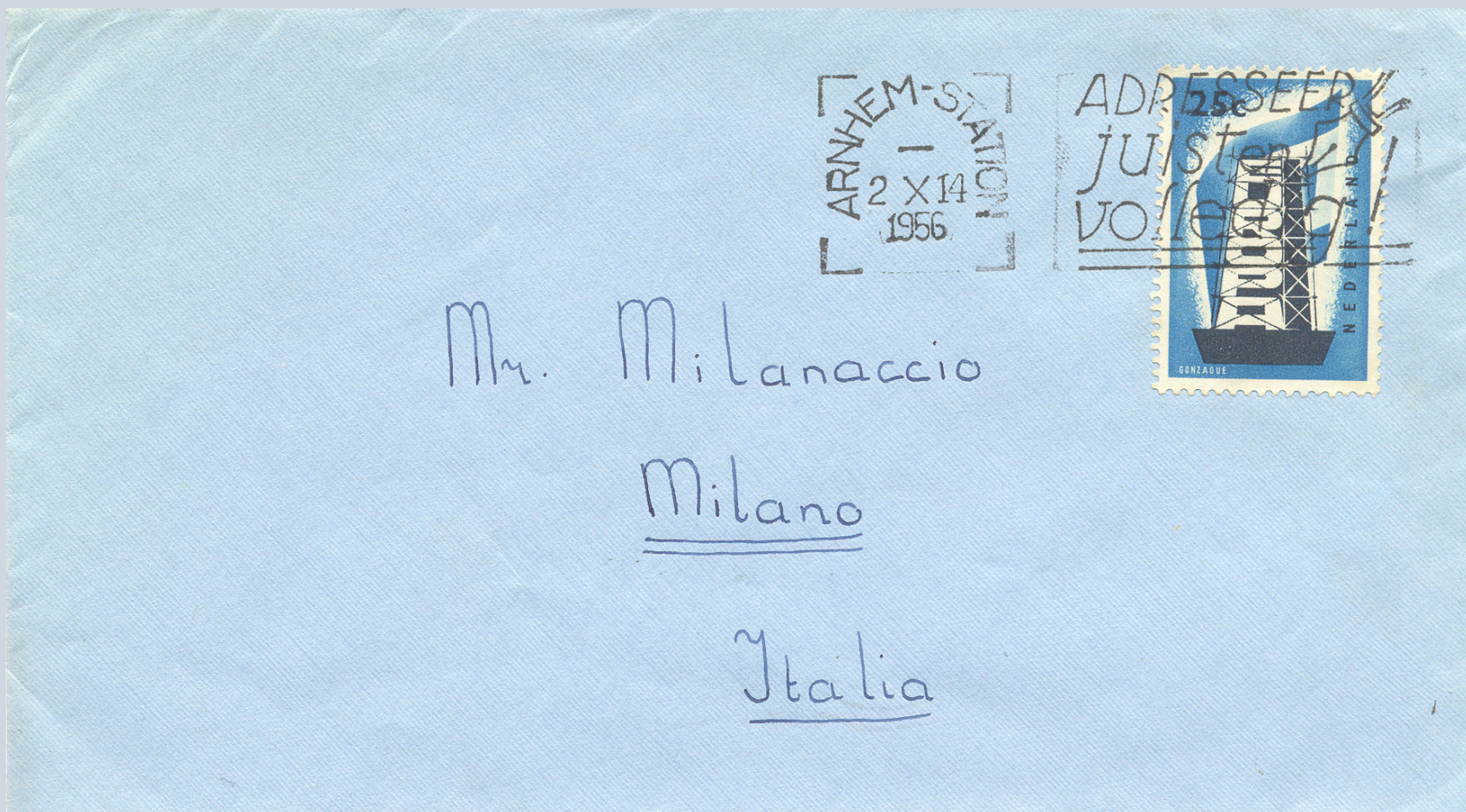
Brief, verzonden van Amsterdam C.S. naar Haarlem, op 10-4-1959. Het brieftarief was 12 cent. De 10 cent was ongeldig na 31 december 1957.

Beport met 20 cent d.m.v. een Postalia stempel.

Brief, verzonden van Amsterdam C.S. naar Zweden, op 21-9-1956.

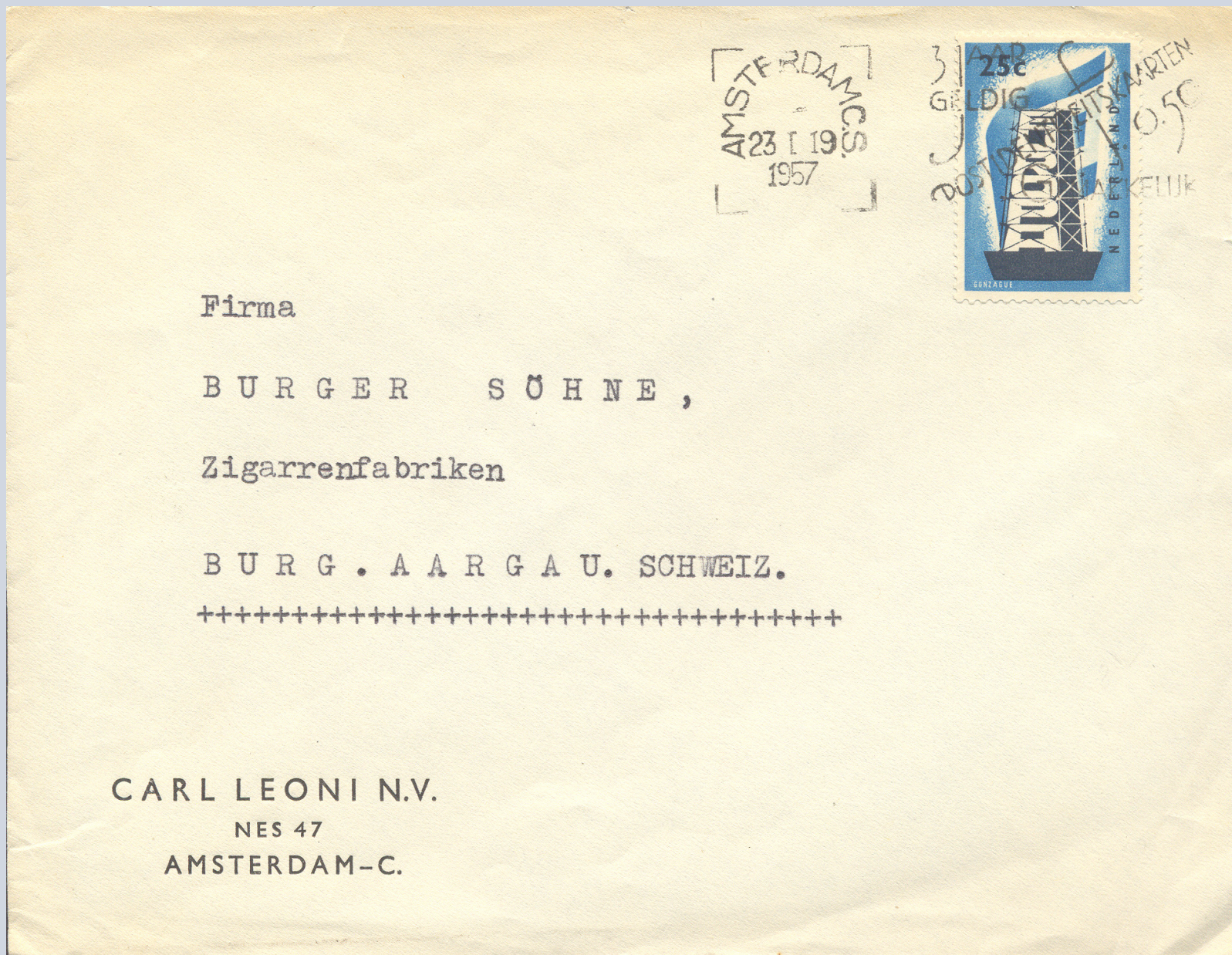
Het brieftarief was 25 cent.

Brief, verzonden van Arnhem Station naar Italië, op 2-10-1956.

Het brieftarief was 25 cent.

E
U
R
O
P
A
1
9
5
6

Brief, verzonden van Amsterdam Centraal Station naar Zwitserland,
op 23-1-1957.

Het brieftarief was 25 cent.

Twee brieven, verzonden van 's-Gravenhage naar Amerika, op 19-10-1956.

Het brieftarief was 25 cent.

THE NETHERLANDS POSTAL AND TELECOMMUNICATIONS SERVICES

F. US 12832
Mrs Keith H. Anderson
9695 Beaverton Highway
BEAVERTON -ORE-
U.S.A.

PHILATELIC SERVICE
THE HAGUE-THE NETHERLANDS

THE NETHERLANDS POSTAL AND TELECOMMUNICATIONS SERVICES

F. US 5046
Mr David Zuckerman
60 Park Pl.
NEWARK 2 N.J.
USA

PHILATELIC SERVICE
THE HAGUE-THE NETHERLANDS

Rechts boven voorzien met stempelnummer 3.

Links onder voorzien met stempelnummer 4

Brief van 10 t/m 15 gram, verzonden van Amsterdam (Schiphol) naar Chili, op 20-9-1956.

Het brieftarief plus aantekenen en luchtrecht was $25+20+3 \times 40 = 165$ cent.

Luchtrecht was 40 cent per 5 gram.

E
U
R
O
P
A
1
9
5
6

Brief t/m 5 gram verzonden van Amsterdam naar Brits Guyana, op 9-10-1956.

Het brieftarief plus aantekenen en luchtrecht was $25+20+30=75$ cent.

Luchtrecht was 30 cent per 5 gram.

Brief verzonden met het stoomschip Statendam naar New York (USA) voor deze speciale vaart en retour gezonden naar Leeuwarden.

Druk/verschijningsvorm

Beide zegels zijn uitgevoerd in rasterdiepdruk, maar op verschillende persen. De 10 cent is gedrukt 'aan de rol' op de Reginapers in dubbelvellen (2x10x10). De 25 cent is ook gedrukt in dubbelvellen, maar op Palatia velinlegpers.

Op het drukvel stond het rechtervel kopstaand ten opzichte van het linkervel. De loketvellen bestonden uit 100 (10x10) zegels.

Perforatie/formaat

Bij de Reginapers was nog niet de voor deze zegels benodigde perforatiekam beschikbaar, zodat niet alleen de 25 cent, maar ook de 10 cent in losse vellen op een "Grover" perforeermachine werd geperforeerd in kamtanding $12\frac{3}{4} : 14$. Het perforatiebeeld is voor beide waarden 1/d/1/0. Het beeldformaat is 22 x 33 mm en de zegelgrootte 25 x 36 mm.

Paskruisen

Bij de 10 cent zijn gedeelten van een paskruis (zwart over bruinrood) te vinden. Door de opmaak van het drukvel (linker en rechter vel kopstaand ten opzichte van elkaar) staan ze op het linkervel rechtsboven en bij het rechtervel rechtsonder.

Bij de 25 cent komen geen paskruisen voor.

Papier

In verband met de grote oplage van de 10 cent-zegels werd tot druk op de Reginapers besloten. Door het van normale frankeerzegels afwijkende formaat was een aparte partij papier aan de rol noodzakelijk. Gekozen werd voor Plastro-plaatdrukpapier zonder watermerk, waarvan voor de 25 cent uit de rol losse vellen gesneden werden.

Gom

Gelatine-dextrine gom.

Ponsteken

De losse vellen voor de 25 cent kregen een ponsteken (nr. 3). De 10 cent-waarde, die aan de rol werd gedrukt, heeft geen pons in de velrand.

Telcijfers

Op de linker- en rechtervelranden van beide waarden zijn telcijfers 1-10 aan-gebracht, links van boven naar beneden en rechts van beneden naar boven.

Overzicht afgeleverde vellen van 100 stuks

Waarde	Aflevering datum	aantal	Pons	Etsing
10 cent	21-08-'56	447.913	-	L1/R1
25 cent	24-08-'56	49.625	3	L1/R1
	05-11-'56	4.756	3	L1/R1

Markeerboogjes

Boven zegel 6 en onder zegel 96 staan markeer-boogjes. Bij de 10 cent (in bruinrood) zijn ze doorgeprikt, evenzo bij de 25 cent (in lichtblauw).

Etsingnummer

Bij beide waarden staat boven zegel 5 het etsingnummer L1 of R1. De 25 cent-waarde (etsing R1) komt voor met bijna weggevallen 1.

Etsingnummer
Boven zegel 5

Markeerboogje
Boven zegel 6.

Etsingnummer
Boven zegel 5

Markeerboogje
Boven zegel 6.

Verstrekking in zegels

Waarde	Afgeleverd	Verstrekt kantoren	Aan derden	Retour kantoren	Vernietigd	Verkocht
10 cent	44.791.300	44.780.000	8.900	271.236	273.756	44.508.644
25 cent	5.438.100	5.429.100	9.100	98.926	98.826	5.330.174

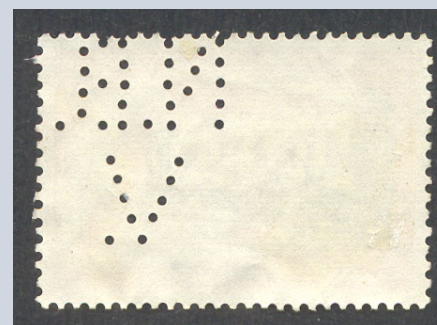
Firma perforatie

Twee voorbeelden van gebruikte perfins.

Plaatfout

De 10 cent, zegel 32 van het linkervel heeft een donkergrijs streepje boven aan de linkerpaal van de steiger (zg. vlag).

LITERATUUR

PTT Dienstorders: 1956: 523

NMP 1956: 71, 187, 210, 236

1957: 89

1962: 66

Handboek Postwaarden Nederland - B26

Postzegelontwerpen <<http://www.postzegelontwerpen.nl/>>

Geerling, Das Post- und Fernmeldewesen in der europäischen Integration, in: Jahrbuch des Postwesens, Jg 8 (1959), p. 174-217.

J. Swart, Europazegels : achtergrond en geschiedenis met een volledige lijst van zegels. Zutphen 1963.

B. Ernst, De postzegel-ontwerpen van M.C. Escher

[Vouwblad uitg. door Antiquariaat Acanthus, Utrecht, ca. 1992].